

Utbildningsutvärdering med extern bedömning
vid Göteborgs universitet

Bedömarutlåtande för juristprogrammet vid Handelshögskolan

Den 1 november 2022

Kort bakgrund

Bedömargruppen (se nedan) har haft i uppdrag att utifrån universitetets kriterier för utbildningsutvärdering enligt policyn för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling utvärdera juristprogrammet vid Handelshögskolan, Göteborgs universitet.

Den 14 juni 2022 genomfördes ett upptaktsmöte där de närmare formerna för utvärderingen beslutades. Dessförinnan lämnade fakulteten och institutionen ett antal dokument till bedömargruppen (bilaga 1). Underlagen kompletterades efter upptaktsmötet. Platsbesöket genomfördes den 13 till 15 september 2022 (program för platsbesök, se bilaga 2). Bedömargruppen har därefter med utgångspunkt i underlag och platsbesöksintervjuer vid möten och via e-post gemensamt utarbetat sitt bedömarutlåtande.

Följande personer har ingått i bedömargruppen

- Marie Sandström, professor, Stockholms universitet (ordförande)
- Eva Angenete, professor, Göteborgs universitet
- Hans Eklund, docent, Uppsala universitet
- Stina Brander, studentrepresentant, Umeå universitet
- Alva Johansen, studentrepresentant, Uppsala universitet

Utbildningens främsta styrkor och svagheter samt bedömargruppens reflektioner och rekommendationer

Bedömargruppens övergripande bedömning av juristprogrammet vid Göteborgs universitet är att utbildningen håller hög kvalitet, i sina enskilda delar till och med mycket hög kvalitet. Vi vill särskilt framhäva det välmeriterade lärarkollegiet, en enastående karriärvägledning, pionjärinsatsen vad gäller metakognition i den juridiska ämnesdidaktiken samt den nya organisationsmodell som nyligen har sjuösatts vid juridiska institutionen. Summan av de enskilda delarna är således imponerande. Den huvudsakliga svagheten ligger istället i att utbildningens helhet inte förefaller överstiga summan av delarna. Verksamheten ger intryck av att vara underdokumenterad och bitvis okoordinerad, vilket påverkar programmets progression och det pedagogiska utvecklingsarbetet negativt.

En av utbildningens mest påtagliga styrkor hänger samman med juridiska institutionens placering vid Handelshögskolan. I ett framtidsperspektiv skulle möjligen tillskapandet av en juridisk fakultet kunna te sig önskvärd, men den nuvarande placeringen erbjuder en stor potential för utveckling och profilering av utbildningen. Ett särskilt gott exempel på de synergieffekter som kan uppstå i en sådan miljö är SMART Jurist, som saknar motsvarighet vid övriga svenska juristutbildningar. Bedömargruppens uppfattning att dock att denna potential för närvarande är underutnyttjad och att den juridiska institutionen – i samarbete med Handelshögskolans ledning – bör utreda vilka former av samverkan som skulle kunna gynna utbildningens kvalitet.

Frågan om juristutbildningens plats inom ramen för Handelshögskolans utbud av utbildningar är också ett ingångsvärde i arbetet med att identifiera och förtydliga juristprogrammets profil. Varför skall en presumtiv student välja just Göteborgs juristprogram framför andra juristutbildningar? Vårt intryck är att juristprogrammet vid Göteborgs universitet för tillfället har en, i förhållande till andra juristprogram, svag identitet, vilket är särskilt tydligt på utbildningens avancerade nivå. Det är svårt att bedöma huruvida utbildningsmiljön, och därmed programmet, befinner sig i en övergångsfas mellan

olika profiler eller om det för närvarande råder osäkerhet om var fokus bör ligga i programmet. Hänvisningen till kommersiell juridik med socialt ansvar ter sig närmast innehållslös.

1. De faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål. Bedömaregruppen är övertygad om att juristprogrammet uppfyller examensmålen i högskoleförordningen. Vi grundar denna bedömning på den dokumentation som institutionen har gjort tillgänglig. Gruppen har kunnat följa realiseringen av examensmålen från mappningen av juristprogrammet och utbildningsplanen, genom kursplaner, scheman och kursrapporter, till exempel på examination i de enskilda kurserna. Mappningen av juristprogrammet efter utbildningens examensmål ger en tydlig bild av hur och var de olika målen aktualiseras. Detta intryck förstärktes under platsbesöket, då gruppen hade möjlighet att dryfta dessa frågor med ledningsgruppen, ämnes- och kursansvariga, studieadministratörer samt studenter och studentrepresentanter. Gruppen deltog också i ett undervisningspass.

Det är dock värt att påpeka att en sådan mappning sällan eller aldrig ger en fullständig bild av den progression som ligger bakom realiseringen av examensmålen. Detta gäller i synnerhet för juristprogrammets krav på generiska kunskaper och färdigheter, främst muntlig och skriftlig färdighetsträning samt juridisk metod. På denna punkt bör institutionen överväga att utforma en programövergripande plan för att koordinera undervisningen. En sådan plan brukar erfarenhetsmässigt leda till bättre koordinering och mer samarbete mellan de olika terminerna och kurserna. Dessutom erbjuder en sådan plan en karta, utifrån vilken ledningsgruppen kan utforma strategier för programmets ämnesmässiga och pedagogiska utveckling. Sådana progressionsplaner – som är levande pedagogiska dokument – måste fortlöpande följas upp, vilket kräver en god och centraliserad organisation. I detta arbete tenderar studierektorerna inta en nyckelposition i förhållande till såväl ”verkstadsgolvet” som ledningsgruppen och administrationen.

Ett gott exempel på fungerande progression i juristprogrammet har bedömaregruppen funnit i realiseringen av examensmålet: Att visa kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Detta mål realiserar sig med en tydlig progression – från kunskaper till färdigheter och förhållningssätt – genom programmets obligatoriska del. Däremot har gruppen, trots Göteborgs universitets hållbarhetsmärkning, funnit det svårare att värdera hur väl det lokala målet att ge studenterna kompetens att främja en hållbar utveckling uppfylls. Detta behöver dock inte innebära att programmet inte skulle uppfylla målet om hållbar utveckling, utan kan istället bero på en brist på dokumentation av hur detta mål realiserar sig i juristprogrammet. Juridiska institutionen vid Stockholms universitet har under en längre tid arbetat med ämnesmässiga och tematiska strimmor i juristprogrammet, varav en avser just hållbar utveckling.

Examensmålen skall ju i huvudsak uppfyllas inom ramen för grundnivån. Dock bör studenter ges möjlighet att fördjupa de kunskaper, färdigheter och strategier som anges i examensmålen på särskilda områden. I förhållande till bemanning och ämnesbredd ter sig dock utbudet av specialkurser vid juridiska institutionen som överraskande smalt, i synnerhet på det humanjuridiska området. Gruppen har inte under platsbesöket eller i dokumentationen kunnat

ta del någon särskilt plan eller strategi vad gäller det framtida utbudet av specialkurser, utöver en allmänt hållen diskussion om profiler. Med tanke på den diskussion som förekommer vid institutionen om att starta ett eller flera mastersprogram, finns det nog anledning att också kartlägga eventuella synergier mellan sådana program och juristprogrammets avancerade nivå. Likaså förefaller fördjupade samarbeten med andra institutioner – i första hand inom ramen för Handelshögskolan – vara en väg till ett mer attraktivt specialkursutbud.

2. Undervisningen sätter studenternas lärande i centrum

Övergången från lärar- till studentcentrerad undervisning är inte okomplicerad, i synnerhet i en utbildning som i så hög grad präglas av självstudier. När väl studenterna träffar en lärare, så är förväntningarna på dennes aktivitet högt ställda, trots att fokus i färdighetsträning snarare måste ligga på studentens aktivitet. Det finns dock genomtänkta strategier för strukturerat lärande – med eller utan en närvarande lärare – som kan användas för att bättre förbereda studenterna inför arbetslivets krav.

Juridiska institutionen har gjort en pionjärinsats vad gäller användningen av metakognition i en yrkesutbildning. Metakognitiva färdigheter ger studenterna en förmåga att också efter examen styra sin kunskapsinhämtning och -användning. Vid platsbesöket framkom dock att studenterna inte alltid har förstått den pedagogiska poängen med metakognition samt att logistiken – i synnerhet schemalaggningsen – inte har varit optimal med ojämn arbetsbelastning över studieveckorna. För att ytterligare förstärka den positiva effekten av portföljmodellen, och andra metakognitiva inslag som till exempel kamratrespons eller -granskning, föreslår gruppen att beskrivningen av dessa moment i kursbeskrivningarna fördjupas och förtydligas, gärna i samarbete med studentrepresentanter.

Andra modeller för problembaserat lärande i juristutbildningar har implementerats och utvecklats vid svenska lärosäten, främst Uppsalas och Umeås universitet, där fokus har lagts på studenterna arbete i basgrupper vid sidan av eller som förberedelse inför den lärarledda undervisningen. Med tanke på det krympande utrymmet för lärarledd undervisning – vilket visar sig i antingen färre undervisningstimmar per vecka eller ökad gruppstorlek – finns det vidare skäl att överväga att utforma undervisningen i linje med s k *flipped classroom*. Genom att utveckla digitalt material och strukturerade övningar i en lärplattform, som studenterna kan arbeta med enskilt eller i grupp, kan läraren använda salsundervisningen till mer avancerad färdighetsträning. Vid platsbesöket framgick det tydligt att den pedagogiska plattformen är underutnyttjad i ett flertal kurser. I vissa fall ligger till och med det huvudsakliga ansvaret att utforma kursens digitala resurser på kursadministratörerna snarare än på lärarlaget, vilket är att helt missa poängen med en pedagogisk plattform. Juridiska institutionen vid Stockholms universitet har nyligen gått över till en ny lärplattform – Athena (en variant av Itslearning) – och är säkert beredd att dela sina erfarenheter med sin systerinstitution i Göteborg.

Bedömargruppen – som närvarade vid ett undervisningstillfälle under platsbesöket – är enig i sin bedömning att det enskilt största hindret mot studentaktivering, och därmed ett studentcentrerat lärande, är storleken på studentgrupperna. Fler än 40 studenter i en grupp omöjliggör effektivt varje försök att bedriva färdighetsträning i sal.

En komplikation som följer av övergången till ett mer studentcentrerat lärande är att frågan om obligatoriers vara eller icke vara ställs på sin spets. Det är svårt, om än inte helt omöjligt, att utveckla färdigheter genom självstudier. Detta talar för att sådana moment, vars pedagogiska mål studenten inte kan nå på egen hand, skall vara obligatoriska. I vilket fall bör det finnas en riktlinje avseende vilka moment som skall examineras, d v s omfattas av obligatorier. Någon sådan riktlinje har gruppen inte funnit i dokumentationen.

Under platsbesöket framkom att studenterna upplevde en allmän osäkerhet rörande vilka bedömnings- och betygskriterier som tillämpas i examinationen. Detta är en allvarlig kritik – som åtminstone delvis kan sammanhånga med den generellt kortfattade kursdokumentationen – då otydliga kriterier för examinationen gör det svårare för studenterna att bedöma och optimera resultatet av sitt lärande.

Avslutningsvis vill gruppen poängtera vikten av en ändamålsenlig ordning mellan kurserna i det obligatoriska blocket. En ändamålsenlig ordning bör återspegla rättens systematik och ge studenten en tydlig bild av hur de olika ämnena förhåller sig till varandra. Den nuvarande studieordningen ger snarare ett slumpvist intryck, vilket i förlängningen kan försvåra samarbeten över ämnes- och kursgränser.

3. Undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet

En grundläggande förutsättning för undervisning på vetenskaplig grund är att läraren själv har bedrivit och helst kontinuerligt bedriver forskning i ämnet. Bedömggruppen konstaterar härvidlag att juridiska institutionens lärare är väl meriterade och att forskningen täcker för utbildningen centrala rättsområden. Undervisningen bedrivs huvudsakligen med disputerad och fast anställd personal.

Lärarens möjligheter att också efter disputationen bedriva kontinuerlig forskning har under en lång tid varit begränsade. Basanslagen täcker numera bara en strimma av forskning för universitetslektorer. Något bättre ser det ut för biträdande lektorer och professorer. För större och sammanhängande forskningsprojekt krävs dock stöd från externfinansiärer. Bedömggruppens bedömning är att juridiska institutionen är förhållandevis generös med avräkningar och därmed forskningstid i anställningen. Stöd ges också till deltagande i konferenser och vid forskarutbyten.

För juristutbildningens del får kravet på beprövad erfarenhet antas avse erfarenheter av praktiska göromål som typiskt utförs av utbildade jurister. Sådana inslag i en akademisk yrkesutbildning bygger antingen på universitetslärares erfarenheter av sådant arbete eller på användningen av externlärare med en specifik profil. I juristprogrammet finns sådana inslag, där externlärare ger studenterna kompletterande – praktiska – perspektiv på rätten och juridiken. Genomtänkta professionsinslag i utbildningen är av stor vikt för kvaliteten i en yrkesutbildning och bör avspegla bredden på juristernas arbetsmarknad.

Kravet på vetenskaplig grund i utbildningen innefattar också ett anspråk på att programmet skall förmedla ett vetenskapligt förhållningssätt till studenterna. I likhet med andra generiska färdigheter krävs en uttalad progression när det gäller att förmedla ett sådant förhållningssätt samt utveckla därmed sammanhängande färdigheter. Av den dokumentation som gruppen har haft tillgång till framgår att sådana moment finns i utbildningen, men det har varit svårt att skönja en röd tråd. Det är vidare olyckligt att det som betecknas såsom teoriterminen innefattar ämnet rättsvetenskap, vilket motsatsvis skulle innebära att övriga kurser inte skulle vara rättsvetenskapliga till sin natur.

Programmets pedagogiska form är – åtminstone vad gäller de metakognitiva inslagen – väl grundad i högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk forskning.

4. Lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll

Av dokumentationen framgår att flertalet lärare har högskolepedagogisk utbildning. Under platsbesöket framhöll ledningen att praxis numera är inte godta några undantag från kravet på högskolepedagogisk utbildning om minst 15 högskolepoäng. Bedömargruppen vill betona vikten av att strängt upprätthålla denna praxis.

Vid platsbesöket framgick att ämnesansvariga och kursföreståndare upplevde en viss skörhet i lärarlagen och övriga undervisningsresurser, trots att antalet lärare förefaller vara tillräckligt för ett program av denna storlek. Gruppen har funnit det svårt att spåra orsaken till denna bedömning från ämnes- och kursansvarigas sida, i synnerhet mot bakgrund av de stora gruppstorlekarna. Med några undantag förefaller heller inte nedsättningar i undervisningsskyldigheten utgöra en tillräcklig förklaring till att resurserna ibland inte förefaller att räcka till. Bedömargruppen vill dock framhäva betydelsen av ett kollektivt lärarskap i de olika ämnes- och kursmiljöerna. Lärarlag – i motsats till en grupp av lärare i ett ämne – gör också mindre miljöer mindre sårbara än sådana som domineras av en eller ett fåtal nyckelpersoner.

5. Utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov

Ett enkelt sätt att mäta en yrkesutbildnings relevans för såväl studenter som samhället i övrigt är att genomföra alumnundersökningar. I stort sett alla studenter har, enligt de undersökningar som genomförts av juridiska institutionen, en kort tid efter examen erhållit för utbildningen relevanta anställningar. Bedömargruppen är övertygad om att Handelshögskolans och institutionens modell för karriärplanering (SMART Jurist) kommer att göra de studenter som tar sin juristexamen i Göteborg särskilt attraktiva på arbetsmarknaden. Detta är ett utmärkt exempel på vad juristutbildningsanordnare kan göra för att underlätta studenternas insteg på arbetsmarknaden.

Därtill arrangeras regelbundet arbetsmarknadsdagar som stärker banden mellan studenter och potentiella arbetsgivare. Det är värt att notera att arbetsmarknadsdagar och andra liknande arrangemang sällan ger ett rättvisande bild av juristernas arbetsmarknad; ofta dominerar de stora advokatbyråerna på de humanjuridiska byråernas och myndigheternas bekostnad. Det finns således skäl att uppmärksamma studenterna i utbildningen på de olika karriärmöjligheter som följer av en juristexamen. Sådana inslag kan bidra till att minska den betygsstress som ofta drivs av notarietjänstgöring och traineeanställningar vid de stora advokatbyråerna.

Praktiska inslag, till exempel *case*, förhandlings- och rättegångsspel, metakognition samt intensiv muntlig och skriftlig färdighetsträning är pedagogiska inslag som gör steget in på arbetsmarknaden mindre dramatiskt samt gör de nytexaminerade studenterna ännu mer anställningsbara.

Juristens arbetsmarknad har under de senaste åren blivit alltmer internationaliserad. Att döma av de underlag som gruppen har haft tillgång till är de internationella inslagen, inklusive engelskspråkig litteratur, inte särskilt framträdande, trots placeringen vid Handelshögskolan samt staden Göteborgs internationella profil. Institutionens ambitioner med de internationella studentutbytena är högt ställd och antalet studenter som deltar i dessa utbyten är fullt i klass med övriga lärosäten. Under platsbesöket framhöll flera studenter att kommunikationen med Göteborgs universitets centrala administration av studentutbyten fungerar mindre väl.

Inför det förestående reformarbetet finns det anledning att inhämta synpunkter från juristprogrammets avnämare. Arbetsmarknadens krav förändras snabbt och bredden på juristernas arbetsmarknad innebär att en sådan kartläggning kommer att kräva både tid och resurser.

6. Studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Studentkollektivets inflytande på planering, genomförande och uppföljning av undervisning kan säkerställas på flera sätt. Bedömargruppen noterar att institutionen förefaller ha ett gott samarbete med studentorganisationerna. Studentorganisationerna själva har bekräftat detta intryck, med reservationen att studenternas uppfattning inte har fått genomslag i vissa frågor. Särskilt positiv finner gruppen den betydelse som tillmätts studentsynpunkter i utvärderingen av juristprogrammet, där såväl studentorganisationer – JF och FEMJUR – har givits stora möjligheter att påverka denna process och därmed resultatet av utvärderingen. Bedömargruppens samtal med såväl representanter för studentorganisationerna som studenter från olika terminer i programmet har givit nya infallsvinklar på den verksamhet som skall bedömas.

Ett annat verktyg för att tillförsäkra studenterna en röst i det fortlöpande kvalitetsarbetet i utbildningen är olika former av kursvärdering. Bedömargruppens kritik mot kursrapporternas skiftande utformning och innehåll tar sin utgångspunkt i bedömningen att dessa dokument utgör grundbulten i en ändamålsenlig kursvärderingsmodell. I kursrapporterna – så som de

används vid andra lärosäten – ges kurslagen en möjlighet att återkoppla till studenterna samt i vid behov bemöta studenternas kritik av kursens uppläggning.

Bedömargruppen ser därför positivt på att det har införts nya mallar för kursrapporter, som bättre tar vara på de synpunkter och åsikter som studenterna har tagit upp i kursvärderingarna. Återkopplingen till studenterna efter genomförd kurs, och till de studenter som studerar kursen vid nästföljande kursomgång, verkar för närvarande vara begränsad. Bedömargruppen vill poängtera vikten av att kursvärderingar och kursrapporter används såsom levande pedagogiska dokument. Genom att studenterna får ta del av eventuella åtgärder och förändringar som vidtas i en kurs, som en följd av kursvärderingarna, ökar studenternas känsla av inflytande i utbildningen och incitamentet att delta i kursvärderingen. Kursrapporterna kan exempelvis publiceras i den digitala plattformen samt presenteras muntligt för studenterna vid kurs- eller terminsstart.

7. En för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger

Under platsbesöket möttes gruppen av en överlag god och inte minst estetiskt tilltalande studiemiljö. Studenterna påpekade dock att det föreligger en brist på studieplatser. Detta gäller särskilt platser där studenter kan studera i grupp eller genomföra grupparbeten. Ett studentcentrerat lärande ställer högre krav på grupprum och *flipped classroom*-pedagogiken förutsätter dessutom att dessa rum är digitalt utrustade. Bedömargruppen besökte ett antal gruppum i biblioteket, som uppfyller dessa krav, men institutionen – i förlängningen Handelshögskolan – måste ta höjd för ett ökat behov av sådana lokaler allteftersom pedagogiken utvecklas.

När det gäller undervisningslokaler finns ett påtagligt behov av lokaler anpassade för ökad studentaktivering. Då undervisningen i stor utsträckning baseras på diskussioner mellan lärare och studentgruppen behövs salar som är utformade och utrustade för interaktion såväl mellan lärare och studenter som mellan studenterna. Exempel på sådana undervisningslokaler är ALC och *case*-salar. Lokalernas betydelse för studentaktivering kan inte överskattas och de kan, i viss utsträckning, kompensera stora undervisningsgrupper.

Psykisk hälsa och hållbarhet i studierna bör särskilt beaktas när det gäller undervisningens logistik, i synnerhet i schemaläggningen. Idealet måste vara en jämn arbetsbelastning och tillräckligt med tid för reflektion och återhämtning. Därmed måste samtliga studentaktiviteter, oavsett om de är schemalagda eller inte, beaktas vid planeringen av kursens olika moment och schemaläggningen av de olika undervisningspassen. Vid platsbesöket framgick att bristen på skrivsalar har lett till att salsskrivningar ibland har förlagts på helger och kvällar. Detta är i längden inte en hållbar ordning.

Också valet av examinationsformer – samt fördelningen av olika examinationsformer över programmets obligatoriska del – är också av stor betydelse för studenternas pedagogiska miljö. Ett ensidigt fokus på salsskrivningar kan innebära att studenterna fokuserar på att lära sig att besvara tentamensfrågor snarare än att utvecklas till en god jurist.

Avslutningsvis finns ett behov av fortlöpande diskussion i lärarkollegiet för att skapa en enhetlig kultur för bemötande av studenter vid olika typer av formativ återkoppling. Studenterna framhöll under platsbesöket att bemötande och återkoppling varierade stort mellan olika kurser och lärare. Studenter har ett legitimt krav på likvärdighet i återkoppling och ett gott bemötande. Gruppen föreslår därför att institutionen tillser att dessa frågor fortlöpande diskuteras i lärarkollegiet samt i de olika kurslagen.

8. Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

I enlighet med Göteborgs universitets kvalitetssäkringssystem sker en kontinuerlig uppföljning och utveckling av juristprogrammet. Vi noterar dock att ett flertal reformer av utbildningen har stött på patrull av olika orsaker och att det nu är särskilt angeläget att det påbörjade reformarbetet kan fullföljas.

En avgörande förutsättning för detta arbete är dock lärolagens funktionalitet. Ett väl fungerande lärolag leder, enligt högskolepedagogisk forskning, typiskt till ett effektivare och mer dynamiskt pedagogiskt utvecklingsarbete. I längden är det ohållbart att förlita sig på att enstaka eldsjälar skall driva utvecklingen i ämnena. Gruppen noterar att det kan vara skiftande nivå på lärolagens sammanhållning och kommunikation. För programmet som helhet krävs dock en hög lägstanivå på lärolagens funktionalitet.

Gruppen vill framföra ytterligare en synpunkt på undervisningens kollaborativa karaktär: Ett vanligt problem vid de svenska juristutbildningarna är att kvalitetsarbete sker i två olika delar av organisationen samtidigt, men utan någon särskild koordination. Istället för att framhålla lärolagen såsom den avgörande kraften bakom institutionens kvalitetsarbete, så är det egentligen mer korrekt att tala om kurslag, i vilka såväl den undervisande som administrerande personalen ingår. Det är i allmänhet omöjligt att helt särskilja pedagogik och administration, i synnerhet vad gäller lärandets logistik, arbetet med pedagogiska plattformar, hantering av obligatorier och andra examinationsformer et cetera.

Också ledningsgruppens strategiska styrning och koordinering av kvalitetsarbetet gynnas av ett nära samarbete med administrationen. Ett konkret exempel är frågan om hur genomströmningen kan optimeras, där studievägledarnas insikter ofta är ovärderliga. En annan administrativ nyckelroll i en modern utbildningsmiljö är utan tvekan studierektorerna; ytterst är studierektor den som säkerställer att institutionens visioner, mål och planer realiserar på ett för den enskilda undervisningsmiljön optimalt sätt.

Allt utvärderings- och kvalitetsarbete förutsätter adekvat dokumentation, också utöver de formella styrdokumenterna såsom utbildnings- och kursplaner. Gruppens intryck är att institutionens utbildningsverksamhet generellt är underdokumenterad. Bristen på dokumentation är påtaglig på alla nivåer i institutionens organisation, från strategiska planer till kursbeskrivningar och -rapporter. Den dokumentation som finns skiftar i såväl innehåll som form mellan ämnen och kurser. Särskilt kursrapporterna ter sig ofta torftiga. Gruppens förslag är att institutionen utarbetar mallar för sådana viktiga kvalitetssäkrings- och

styrdokument som till exempel kursrapporter. Goda exempel kan rekvireras från andra lärosäten.

Vår rekommendation är att Handelshögskolan bör ställa medel för pedagogiskt utvecklingsarbete till kurslagens förfogande för större pedagogiska ”framtid”-projekt. Enligt Handelshögskolans ledning finns sådana medel tillgängliga, men detta förefaller inte vara allmänt känt.

9. Aspekter att beakta vid utvärdering av forskarutbildning

-

10. Alla övriga synpunkter från bedömargruppen

Bedömargruppens intryck av juristprogrammet och den bakomliggande undervisningsmiljön är i grunden positiva. Under platsbesöket slogs vi av den entusiasm och uppfinningsrikedom som präglar denna miljö. Den nya organisationsplan som presenterades för gruppen lovar gott; om den genomförs fullt ut kommer den att innebära korta avstånd mellan ledningsgruppen och ämnes- och kursmiljöer. Om institutionen också lyckas att integrera den administrativa personalen i dessa processer, så ligger denna organisation mycket nära det optimala.

Bedömargruppen har redan påpekat att juristprogrammet saknar tydlig koordination av dokumentationen i ämnen och kurser. Detta förefaller dock vara ett tecken på en – möjligen alltför starkt – decentraliserad undervisningsmiljö. Det finns goda argument för att tillämpa en pedagogisk närhetsprincip när beslut skall fattas om utformningen av undervisning i ett ämne eller en kurs. Företrädarna för ämnet eller kursen är i allmänhet bäst skickade att fatta konkreta beslut om uppläggningsen av utbildningen. Dock gäller denna granskning ett program, där delarna, kurserna, i samverkan skall leda fram till det pedagogiska målet. Detta kräver – utöver en kontinuerlig samverkan över ämnesgränserna – koordinering och en viss grad av styrning från ledningsgruppens sida. Endast så kan helheten överstiga summan av delarna.

Underlag till bedömargruppen

Bilaga 1

Program platsbesök, den 13 – 15 september 2022

Bilaga 2